

Léčba slovenského zdravotnictví

Reforma zdravotnictví nikdy nekončí, říká šéf slovenské zdravotní pojišťovny Dôvera Martin Kultán.

ROZHOVOR

str. 12–13

Brexit za dveřmi

Evropa odpočítává hodiny do otevření volebních místností ve Velké Británii, kde se rozhodne o případném odchodu země z EU.

TÉMA

str. 8–9

📈 CZK/EUR • 27,065 / -0,005 Kč 📈 CZK/USD • 23,923 / -0,046 Kč 📈 PX • 842,31 / +0,40 % 📈 EURO STOXX 50 • 2967,34 / +0,83 % 📈 ZLATO • 1269,53 \$ / -1,54 %

KOMENTÁŘ: I MISTR SOROS SE NĚKDY UTNE / str. 11

Krátce

Na rodičovský příspěvek má dosáhnout více lidí

Ministryně práce a sociálních věcí Michaela Marksová (ČSSD) přináší na vládu návrh na uvolnění podmínek pro čerpání rodičovského příspěvku. Cílem je lépe sladit rodičovství s kariérou. **str. 2**

Ochránářství proti dovozům cítí i Češi

Ve světě sílí ochrana před dovozy evropského zboží a mezi její oběti patří také české firmy. Naposledy pocítil ochranu před dumpingem frýdeckomístecký závod ArcelorMittal. **str. 4**

Stát zvýší zásoby masa

Správa státních hmotných rezerv zvedá nákupy masa, Animalco ze skupiny Agrofert má naději na další obchod. **str. 5**

Země EU dohodly plán proti daňovým únikům

Velké firmy budou mít těžší vyhybat se v EU placení daní. Na podobě směrnice, která má zamezit agresivnímu daňovému plánování, se nyní shodly členské státy osmadvacítky. **str. 10**

Čínské nákupy za 150 miliard \$

Růst čínské ekonomiky zpomaluje, a místní investoři proto hledají ještě víc investičních příležitostí v zahraničí. **Letos už oznámili akvizice v cizině za 111,6 miliardy dolarů, což je o sto milionů více než za celý rok 2015.**

Do konce letošního roku by měl objem akvizic dosáhnout 150 miliard dolarů. Číňany zajímá zejména dopravní průmysl, energetika a reality. Kromě USA jsou stále aktivnější i v Evropě včetně Česka. **TRHY & SVĚTOVÁ EKONOMIKA / str. 6**

twitter.com/e15news

PAVLA PALAŠČÁKOVÁ:

K čemu vůbec bezpečnostní výbor? Nemohl Babiš rovnou pozvat Šlachtu a spol. do té své kavárny?

Foto: profimedia.cz

9 771803 454307 16141

Zápisník
Davida Vagadaye

Kontroly musejí být

Opět jsem absolvoval poučný výlet do regionu. Ve východočeském Opočně jsem se navzdory trendům on-line doby s platební kartou v obchodech nechtěl, takže na řadu přišla klasická platba cash. Proč, to jsem pochopil o kousek dál, v podhorském městečku Králíky, kde sice paní ve své prodejně karty brala, ale požádala mě, jestli přece jenom nemám hotovost. Důvod je jasný: banka si od ní bere neskromných tři a půl procenta. Stará dobrá úměra – velká banka, velké zisky, velké poplatky – tak v místě s omezenou konkurencí platí se vším všudy.

Pokud nemůžeme očekávat podporu živnostníků od soukromých bankéřů, předpokládali bychom ji ze strany státu – když už ho vede partaj s programem psaným „lidmi a pro lidi“. Chyba lávky. V jiném obchodě v Králíkách jsem se dozvěděl, že letos už ho inspekce prosmýšlela dvakrát. A v takovém lednu se prý po prodejně potuluje kvůli nejružnějším kontrolám více úředníků než zákazníků. Člověk by si mýsl, že v zapadlém regionu, který je v rámci kraje z hlediska nezaměstnanosti ten nejproblémovější, budou úředníci živnostníkům naopak děkovat za to, že makají, místo toho, aby postávali ve frontách na dávky. Takhle to ale holt nefunguje. A to se ještě brzy přivalí Andrejova slavná EET. Pak už státu, ve kterém velké firmy dají příjmy v různých rájích nebo je jinak optimalizují, neuteče ani jedna ponožka, která se v Králíkách prodá.

Protagonisté dne

Milan KOVANDA
BÝVALÝ ŠÉF ZPRÁVODAJCŮ

Kvůli stíhání v kauze Nagyové dosáhl rekordu mezi českými generály – už tři roky je ve zvláštním stavu zvaném dispozice.
str. 3

Mario DRAGHI
PREZIDENT ECB

Německý soud povolil ECB skupování dluhopisů členských zemí EU. Banka tak získá další nástroj umožňující překonávat krize.
str. 7

Willem DAFOE
AMERICKÝ HEREC

Na karlovarském filmovém festivalu převezme Křišťálový glóbus za mimořádný umělecký přínos světové kinematografii.
str. 15

Opatření, která umožní skloubit kariéru s rodičovstvím

Otcovská dovolená

Během prvních šesti týdnů dítěte mají mít zaměstnaní otcové nárok na týdenní dávku z nemocenského pojištění. Mají dostávat sedmdesát procent vyměřovacího základu svého výdělku. Nová dávka zatíží státní rozpočet 630 až 800 miliony korun ročně podle toho, kolik mužů ji využije. Se zavedením otcovské dovolené počítal už „prorodinný balíček“, který schválila Topolánková vláda v roce 2008. Zastavily ho předčasné volby a rozpočtové škrty v době ekonomické krize.

stav

Změnu schválila vláda, projednají ji poslanci. Platit může začít během příštího roku.

Dítě ve školce při rodičovské

Nově mají mít rodiče možnost umístit dítě do školky či jiného zařízení podle vlastního uvážení, aniž by to ovlivnilo čerpání rodičovského příspěvku. Dosud u dětí do dvou let platí omezení, při rodičovské mohou chodit do školky nejvýš 46 hodin týdně. Současně bude možné vyčerpat celý balík na rodičovský příspěvek ve výši 220 tisíc korun jen za šest měsíců.

stav

Na jednání vlády, předpokládána účinnost 1. ledna 2017.

Lepší dostupnost školky

Nabídka služeb pro děti od šesti měsíců mají rozšířit mikrojesle podpořené ministerstvem práce a sociálních věcí přes evropský sociální fond. Na jejich zřízení půjde 140 milionů korun, vzniknou jich desítky. Podle školského zákona dostanou postupně nárok na místo ve spádové mateřské škole čtyřleté, tříleté a nakonec i dvouleté děti. Nemělo by se již stát, že se do školky nedostanou.

stav

Schváleno. Dvouleté děti budou mít nárok na místo ve školce od roku 2020.

Čerpat rodičovský příspěvek bude snazší

Rodičovská až 36 tisíc korun měsíčně, malé děti ve školkách a v jeslích. Vláda má dnes projednat další změny na podporu návratu rodičů do práce.

Adéla Čabanová

Ministryně práce a sociálních věcí Michaela Marksová (ČSSD) přináší do vlády návrh na uvolnění podmínek pro čerpání rodičovského příspěvku. Je to jedno z opatření, kterými chce vláda usnadnit sladění rodičovství s kariérou.

„Cílem návrhu je maximálně flexibilní dávka přizpůsobená aktuální situaci rodiny,“ tvrdí ministryně. Napříště by se rodiče mohli rozhodnout, že veškerou podporu vyčerpají během prvního roku dítěte. Platí to pro rodiče s vyššími platy.

Rodičovský příspěvek pobírá rodič zpravidla od půl roku dítěte, když skončí mateřská. Celkem může vyčerpat 220 tisíc, nejvyšší měsíční částka je ovšem 11 500 korun. To znamená, že pokud má rodič vyčerpat celý příspěvek, trvá to přinejmenším do dvou let dítěte. Podle návrhu by během půl roku mohl čerpat 36 tisíc měsíčně.

Navíc dnes může rodič při čerpání rodičovského příspěvku dát své dítě mladší dvou let do školky nanejvýš na 46 hodin měsíčně. Nově má podmínka osobní péče úplně padnout. „Bude se sledovat jen řádná péče o dítě v rodině,“ uvedlo ministerstvo práce a sociálních věcí.

Se změnami nesouhlasí ministerstvo financí. Mimo jiné vyčítá Marksově, že více necílí na potřebné. Uvádí, že český systém podpory v rodičovství je oproti jiným státům štedrý, přesto nedokáže zabránit

vážným finančním potížím po narození dítěte u některých skupin. „Do zaměstnání se vrací především lidé s nadprůměrnými příjmy,“ tvrdí v oficiálních připomínkách ministerstvo financí. „Není důvod takovým osobám vyplácet štedré sociální dávky,“ dodává.

Naproti tomu podle Českomoravské konfederace odborových svazů by se měla zvýšit celková částka rodičovského příspěvku. S tím ale autoři návrhu nesouhlasí, za dostatečnou podporu považují 220 tisíc.

Kontroverzně je vnímána ještě jedna část návrhu Marksově. Rodiče už napříště nemají přijít o rodičovský příspěvek kvůli tomu, že nepošílají starší dítě do školy. Neznamená to, že by už zanedbávání školní docházky nevedlo. Prý však za to hrozí jiné tresty jako za přestupek a krácení dávek je tedy nadbytečné.

Bývalý šéf zpravodajců Kovanda má home office. Už tři roky

■ Vysoce postavený voják se kvůli obvinění dostal do neobvyklého zařazení mimo službu zvaného dispozice.

Pavel Otto

Jeden z aktérů Nagygate, bývalý ředitel Vojenského zpravodajství Milan Kovanda, dosáhl zvláštního prvenství. Z českých generálů je nejdéle v dispozici, tedy ve zvláštním zařazení, které částečně připomíná home office. Je postaven mimo službu a pobírá snížený plat. Momentálně působí na Univerzitě obrany v Brně.

Kovanda je v dispozici od poloviny června 2013, kdy

olomoucký vrchní žalobce Ivo Ištvan a šéf protimafiánského policejního útvaru Robert Šlachta provedli razii na Úřadu vlády, na ministerstvu obrany a na dalších místech. Stíhání začal čelit spolu se svým předchůdcem v čele armádní tajné služby Ondřejem Páleníkem a důstojníkem Janem Pohůnkem za údajné nezákonné sledování bývalé manželky někdejšího premiéra Petra Nečase.

„Věci, ze kterých jsme obžalováni, se nestaly. Žádné důkazy k tomu nebyly předloženy a soud v podstatě už potřeby rozhodl v náš prospěch,“ prohlásil před týdnem Kovanda. Státní zástupce pro něho žádal nejprísnejší trest ze všech obžalovaných, konkrétně tři roky a deset měsíců vězení.

VLEKLÁ KAUKA. „Soud v podstatě už potřeby rozhodl v náš prospěch,“ konstatoval Milan Kovanda.

I když prvoinstanční soud všechny aktéry kauzy včetně Jany Nečasové opět osvobodil, rozhodnutí není pravomocné. Teprve až padne konečný verdikt, Kovanda se buď do služby vrátí a bude mu dorovnán původní plat za celou dispozici, nebo armádu opustí, pokud vyšší soud uzná jeho vinu.

Mluvčí ministerstva obrany Jan Pejšek potvrdil, že podle zákona o vojácích z povolání se na zpravodajce vztahuje zvláštní časově neomezená dispozice. Záleží samozřejmě i na hodnotě, zvláště ke generálům se přistupuje nadstandardně. Pro ostatní vojáky, kteří například čekají na diplomatický post, je dispozice nanejvýš půlroční. Delší platí jen pro vojákyně a vojáky na rodičovské dovolené.

Policejní šéf podal trestní oznámení

Z pomluvy i dalších trestných činů viní policejní prezident Tomáš Tuhý šéfa ostravské expozitury Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Jiřího Komárka. Trestní oznámení podal na Generální inspekci bezpečnostních sborů.

Komárek nařkl Tuhého z brutálního úniku informací v případě, kde jde o stamiliony. „Nařčení se nezakládá na pravdě, poškozují důvěru v policejní sbor, poškozují mě jako policejního prezidenta a v neposlední řadě to zasahuje i do mého soukromého života,“ uvedl Tuhý. Tvrzení šéfa ÚOOZ Roberta Šlachty a Komárka, že cílem policejní reorganizace je útvar rozpráší, ve čtvrtek projedná poslanecký výbor pro bezpečnost a k věci se vyjádří prezident Miloš Zeman. /tto/ **Vice E15.cz**

Krátce

Pasy a občanky budou hotovy za jeden den

Občanské průkazy a cestovní doklady by lidé od roku 2018 mohli dostat týž den, kdy podají žádost. Počítá s tím ministerstvo vnitra. Dosavadní lhůta pro občanský průkaz činí třicet dnů, pro cestovní pas třicet dnů nebo zrychleně šest dnů. **Vice E15.cz**

Nehodu autobusu v Srbsku nepřežily dvě Češky

Při nehodě autobusu s klienty cestovní kanceláře Aeolus, která působí na českém i slovenském trhu, včera nad ránem zahynulo v Srbsku pět lidí a dalších 26 utrpělo zranění. Mezi mrtvými jsou dvě Češky a osm Čechů bylo zraněno. Slovenský ministr vnitra potvrdil úmrtí tří Slováků. **Vice E15.cz**

Úřad podezřívá poštu ze zneužití dominance

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže má podezření, že Česká pošta zneužila dominantní postavení na trhu. S firmou zahájil správní řízení. Řízení se týká údajně

nepřiměřených podmínek ve vztahu ke smluvním partnerům. **Vice E15.cz**

Zaorálek chce zvýšit rozvojovou pomoc

Ministr zahraničních věcí Lubomír Zaorálek hodlá dnes vládě navrhnout, aby o 200 milionů korun zvýšila rozvojovou pomoc, kterou Česko poskytuje cizím zemím v těžké situaci či ve válečném stavu. „Je to enormně v našem zájmu. Základem je zastavit migraci tam, kde začíná,“ uvedl ministr. Za loňský rok poslal stát na rozvojovou pomoc 4,95 miliardy korun. /sti/

Bývalý šéf drah nedostane sedm milionů

Někdejší generální ředitel Českých drah Dalibor Zelený nemá nárok na kompenzaci za konkurenční doložku, která mu po odchodu od dopravce zakazovala rok působit v totožném oboru. Pravomocně o tom rozhodl odvolací Městský soud v Praze. Zelený požadoval proplacení sedmi milionů korun. /čtk/ **Vice E15.cz**

254216/13

INZERCE

GENERÁLNÍ PARTNER **PPF** UVÁDÍ

LETNÍ SHAKESPEAROVSKÉ SLAVNOSTI 2016

ROMEO A JULIE | 2. 8. – 20. 8. |

Hrají: Tereza Voříšková, Jan Sklenář, Nada Konvalinková, Saša Rašilov, Dana Batulková, Jiří Vyorálek, Lenka Krobotová a další
Režie: Skutr

400

předprodej vstupenek: www.shakespeare.cz

hlavní partneři

partneři

hlavní mediální partneři

mediální partneři

spolupodávatelé

pořadatel

předprodej

Foto ArcelorMittal

OCHRANA OCELI. Z celkem 37 nových šetření na ochranu před dovozy z EU zahájených loni se 19 týkalo ocelářských výrobků. Dokud nebude vyřešen celosvětový přebytek výrobních kapacit, hrozí, že počet ochranných opatření na ocel poroste, varuje Evropská komise.

Ochranařství sílí, cítí to i české firmy

■ Kvůli antidumpingovému clům přišly o přístup na čínský trh firmy Spolana či ArcelorMittal.

Jan Stuchlík

Ve světě sílí ochrana před dovozy evropského zboží a mezi její oběti patří také české firmy. Naposledy pocítil ochranu před dumpingem frýdeckomístecký závod ArcelorMittal. Čína uvalila sankční clo 46,3 procenta na plechy z orientované elektrooceli vyráběné v celé Evropské unii. „Do Číny jsme začali pravidelně dodávat v roce 2008 a jen v letech 2009 až 2013 jsme tam umístili ročně v průměru osm procent roční výroby. Po uvalení předběžného cla byl export zastaven. Umístit tento objem na jiné trhy nebylo snadné,“ uvádí mluvčí čes-

kého ArcelorMittal Barbora Černá-Dvořáková.

Na konci loňského roku se evropské vývozci museli potýkat se 151 antidumpingovými, antisubvenčními a dalšími ochrannými opatřeními. O rok dříve jich bylo 140. Od roku 2010 vzrostl počet opatření téměř o čtvrtinu, vyplývá z pravidelné zprávy Evropské komise o ochraně obchodu ve třetích zemích. Sama

komise přitom nyní zvažuje, jak posílit evropskou ochranu proti dumpingu ze světa, především z Číny.

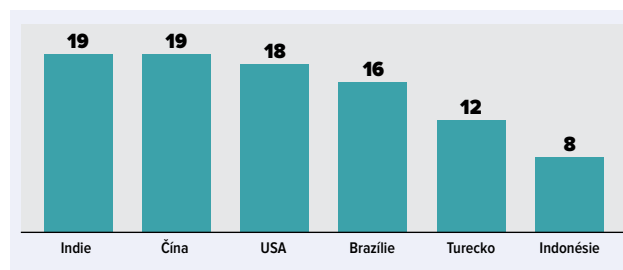
Přímo proti českým výrobcům směřuje pět antidumpingových cel. Už v roce 2011 takto zastavila Čína dovoz kaprolaktamu, který se používá k výrobě umělých vláken, z neratovické Spolany. „Po zavedení antidumpingového cla se vývoz kaprolaktamu do Číny

postupně snižoval a v roce 2013 jsme dodávky na čínský trh zcela utlumili. Momentálně Spolana vyváží zejména na trhy střední a západní Evropy,“ říká mluvčí firmy Jaromír Studený.

Loni v listopadu se málem uzavřel brazilský trh pro český a polský Synthos, které do země vyváží umělé kaučuky. Brazílie na dovoz kaučuku z Česka, Polska, Itálie, Německa a z Velké Británie uvalila antidumpingové clo. Nakonec jeho účinnost o rok odložila. Pikantní je, že verdikt brazilských úřadů o dumpingu přišel jen tři měsíce poté, co Synthos zrušil plán na výstavbu brazilského závodu na výrobu umělého kaučuku.

Škoda, která vzniká evropským vývozům kvůli ochranným opatřením ve třetích zemích, jde podle výpočtů komise do stovek milionů eur za rok. Jen loni bylo uloženo 37 nových opatření. Nejvíce se proti údajně nekalé levným dovozům z Evropy brání Indie, Čína a Spojené státy. Nejčastěji se sankční cla týkají ocelářských výrobků, což souvisí s celosvětovou ocelářskou krizí. Z dumpingu bývají obviňováni i producenti chemických látek a papírenských výrobků.

Největší ochranaři (počet ochranných opatření proti evropským vývozům k 31. 12. 2015)

Pramen: evropská komise

Tunel v OKD? Státní zástupce hledá důkazy

Olomoucké vrchní státní zastupitelství vyšetřuje představenstvo insolventního těžáře OKD a jeho matky NWR pro podezření ze spáchání trestného činu porušení povinností při správě cizího majetku a pro zneužití informací v obchodním styku. Minulý pátek si od ostravského krajského soudu, který řeší insolvenční OKD, státní zástupce vyžádal dokumenty, v nichž nynější vedení OKD popisuje podezřelou transakci, které mohly v minulosti těžební firmu poškodit.

Ostravský soud předběžným opatřením zabránil většinovým vlastníkům a zároveň věřitelům OKD, kteří jsou sdruženi do Ad-hoc Group, rozhodovat o firmě. Ti se proti verdiktu odvolali.

OKD začalo po vydání předběžného opatření s forenzním šetřením, které má prozkoumat dřívější transakce jejích vlastníků, kvůli nimž mohla firma utrpět újmu. Na základě tohoto šetření by OKD mohlo po NWR a jeho blízkých osobách požadovat náhradu vzniklé škody, píšou zástupci firmy ve vyjádření k odvolání AHG, které je k dispozici v insolvenčním rejstříku. /stu/ **Vice E15.cz**

Krátce

O čínské stroje se postará Czech Airlines Technics

Dceřiná firma Českého aeroholdingu pro údržbu letadel Czech Airlines Technics získala dalšího klienta z Číny. Nově se bude starat o letouny aerolinií China Eastern. /sin/ **Vice E15.cz**

Stát vrátí dopravcům 219 milionů

Kamionovým dopravcům stát za loňský rok vrátí na mýtném 219 milionů korun. Ve srovnání s rokem 2014 vzrostla suma vyplacených množstevních slev na mýtném o 74 milionů korun. /čtk/

Stát ztrojnásobí zásoby masa

■ Správa státních hmotných rezerv zvyšuje nákupy masa, firma Animalco ze skupiny Agrofert má naději na další obchod.

Dušan Kütner

Zpracovatelům masa se v době dlouholetého poklesu produkce vepřového naskytne příležitost vylepšit si hospodaření. Stát se chystá vyhlásit několik zakázek na dodávku a skladování až dvou tisíc tun zmrazeného vepřového a hovězího masa. Loni nakoupil prvních 1100 tun, takže letos by se mohly zásoby této komodity pro případy humanitární krize ztrojnásobit.

Správa zatím v květnu oznámila, že hodlá vypsát první část plánovaných tendrů na dvakrát 200 tun zmrazeného masa.

„Správa vyhláší tendr na zmrazené maso proto, aby zvýšila zásoby potravin, které má Česko mít podle nařízení vlády na tři dny. Správa má zatím zásoby na jeden den,“ uvedla mluvčí správy Edita Pechalová. Kolik bude nákup masa stát, neuvedla. „Předpokládána cena bude známa až po dokončení a zveřejnění zadávací dokumentace,“ dodala.

Loni stát nakoupil ve dvou tendrech 1100 tun masa a za-

platil za ně firmě Animalco z holdingu Agrofert a společnosti Mrazírny Plzeň-Dýšina přes sto milionů korun. Za další dva tisíce tun by tak mohl zaplatit dalších dvě stě milionů.

Firmy budou nové tendry sledovat. „Nedokážeme v tuto chvíli říci, zda se do tendru přihlásíme, nebo ne,“ uvedl mluvčí Agrofertu Karel Hanzelka.

O zvýšení potravinových zásob ve státních rezervách pro případ nouze rozhodl ještě kabinet Petra Nečase. Poté se ale nic nedělo a správa začala vypisovat potravinové tendry až po nástupu vlády Bohuslava Sobotky a nového šéfa správy rezerv Pav-

la Švagra zhruba přede dvěma lety. Od té doby stát za stovky milionů korun nakoupil nejen zmrazené maso, ale také sušené mléko či masové konzervy. Do značné části tendrů se ale nikdo nepřihlásil a správa je postupně vypisuje znovu.

Za další dva tisíce tun masa by mohl stát zaplatit **200 milionů** korun.

Nové hry se Sazce vyplácejí

Největší firmě provozující číselné loterie, společnosti Sazka, loni stouply tržby téměř o čtvrtinu na 11,3 miliardy korun. Čistý zisk pak stoupl téměř

dvakrát tolik na 994 milionů korun. V obou případech to je nejvíce

od pádu staré Sazky a jejího přechodu pod nového majitele, skupinu KKCG Karla Komárka v roce 2011. V případě tržeb je to dokonce nejvíce od roku 2009.

„Za úspěchem Sazky je nejen inovace portfolia, ale zejména investice jak do oblasti nových produktů, tak i do distribuční sítě, která je největší v České republice,“ uvedl generální ředitel Sazky Robert Chvátal. Investice do

nových her, jako je „miliardářský“ Eurojackpot a další, tak měla za následek další snížení podílu hlavní hry Sportky s téměř šedesáti-

letou tradicí na celkových výsledcích. Eurojackpot a stírací losy se tak na tržbách podílejí zhruba čtvrtinou.

Růst o šest až sedm procent očekává firma i letos.

Růst o šest až sedm procent firma na základě dosavadních výsledků v prvním pololetí očekává i letos.

„Počítali jsme s výraznějším růstem, ale přibrzdí nás o procentní body vyšší loterijní daň, která zapříčiní pokles provozního zisku o přibližně 150 milionů korun,“ dodal Chvátal. Loterijní daň od ledna činí 23 procent, do té doby to bylo dvacet procent. /duk/

252794/27

INZERCE

www.erstecorporatebanking.cz

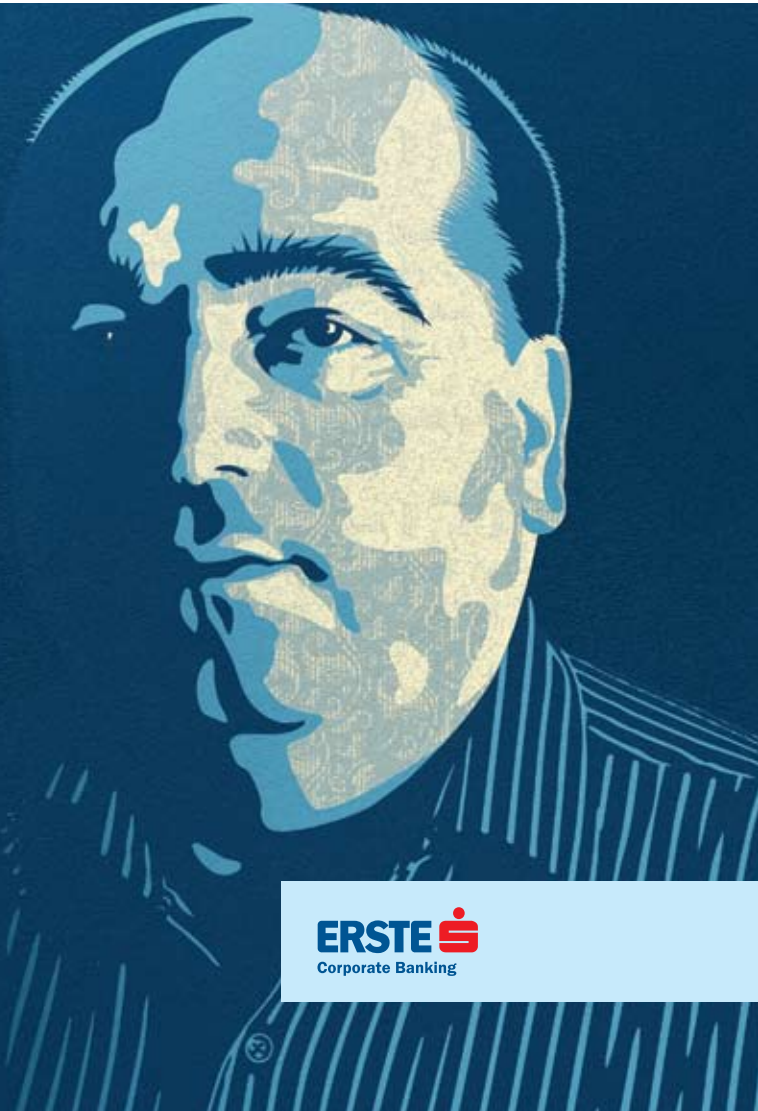
„ČÍM JEDNODUŠŠÍ SMLOUVA, TÍM PEVNĚJŠÍ OBCHODNÍ VZTAH.“

V zahraničí jsem se naučil, jakou váhu má důvěra a dané slovo. Nejlepší smlouva, jakou jsem kdy uzavřel, neměla 50 stran, ale je napsána ručně na kusu papíru. Obchodujeme na ní již více než 10 let. Vybíráme si proto partnery, pro které je také podání ruky ta nejpevnější smlouva.

Pro podnikání založené na důvěře kontaktujte **Erste Corporate Banking**.

Ing. Ladislav Denk

Ing. Ladislav Denk
Jednatel
VÁHALA a spol. s r.o.

ERSTE
Corporate Banking

Čína hromadně investuje

■ Čína mohutně investuje v celém světě do nejrůznějších odvětví. Zahraniční investice míří jak do strategických odvětví, tak rovněž do technologického sektoru.

Jaroslav Bukovský

Dobývání světa čínským kapitálem nabírá na síle. Od ledna už oznámili investoři ze země za velkou zdi větší útraty za zahraniční akvizice než za celý loňský rok, investičních příležitostí v brzdící čínské ekonomice je totiž stále méně.

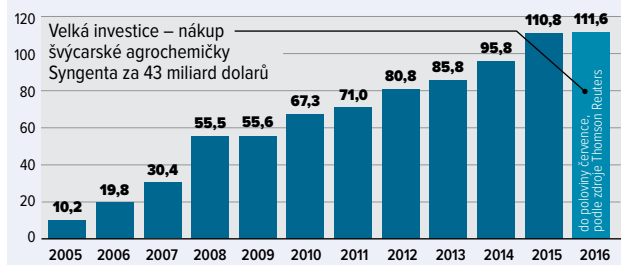
Podle dat agentury Thomson Reuters překročilo počítadlo oznámených fúzí a akvizic čínských hráčů ve světě v polovině června sumu 111,6 miliardy dolarů, tedy o sto milionů více než za celý rok 2015.

Statistiky zámožského The American Enterprise Institute zároveň ukazují, že letošní čínské zahraniční investice budou s přehledem nejvyšší v historii. Čína letos za hranicemi zatím utratila takřka čtyřnásobek částky než za celý předkrizový rok 2007.

„STAŘÍ KAMARÁDI“. Prezident Miloš Zeman si velmi notoval s čínským prezidentem Si Ťin-pchingem. Oba slibovali obří investice, zatím se ale realizoval jen malý zlomek.

Vývoj čínských investic ve světě za poslední dekádu (v miliardách dolarů)

Pramen The American Enterprise Institute, The Heritage Foundation

Zahraniční investice Číny v České republice

Čína v Česku expanduje

V ČR ohlásila záměr investovat kolem 95 miliard korun, tedy necelé 4 miliardy dolarů. Realizace těchto investic je však nejistá.

Pokud by došlo k realizaci ambiciózního plánu, pak by se čínské zahraniční investice v Česku za necelé tři poslední roky bezmála zestonásobily.

Ještě na počátku roku 2014 měla Čína v tuzemsku zainvestováno necelou miliardu korun, což odpovídalo podílu 0,036 procenta na celkových zahraničních investicích v zemi.

Nově by se podíl Číny blížil 3,5 procentům, což je obdobný podíl jako v případě Belgie nebo Kypru.

Nové obchodní dohody

Letos v březnu podepsalo Česko s Čínou na 30 obchodních dohod v sektorech ekonomiky od bankovníctví přes strojírenství po lázeňství.

Obchody uzavřela například Škoda, ČEZ, J&T nebo Aircraft Industries. V celkovém součtu má jít o obchody za téměř tři sta miliard korun, odhad sumy nicméně zahrnuje i transakce, které jsou zatím v předstartovní fázi.

„Za poslední dvě desetiletí Čína díky obchodním přebytkům nashromáždila značný objem prostředků, který z velké části směřoval do devizových rezerv.

V posledních letech se ale začíná také zvyšovat objem čínských investic v zahraničí,“ uvádí hlavní ekonom Deloitte David Marek.

Podle Pavla Sobiška, hlavního ekonoma UniCredit Bank, se dal čínský krok hromadných investic dal očekávat.

„Čínský tah v oblasti akvizic je logickou politikou v situaci, kdy tamní ekonomika zpomaluje růst,“ podotkl hlavní ekonom banky UniCredit Pavel Sobišek.

Zatím posledním nákupem je tříčtvrtinový podíl v herním technologickém kolosu Supercell, za který čínský Tencent zaplatil devět miliard dolarů (207 miliard korun).

Doposud největší letošní akvizicí byl nákup švýcarské agrochemičky Syngenta za 43 miliard dolarů (1,032 bilionů korun) ze strany čínské společnosti ChemChina, která překonala nabídku americké agrární společnosti Monsanto.

„Čínu lákají velké západní trhy s vysokou životní

úrovní a chutí utrácet. Chtějí být také blízko technologickým centrům, kde se rodí nové věci a myšlenky,“ tvrdí hlavní ekonomka Raiffeisenbank Helena Horská.

Technologie loni byly podle statistik The

American Enterprise Institute s 15 miliardami investovaných dolarů v pořadí čtvrtým nejčastějším zahraničním cílem čínského kapitálu.

Jedničkou byl s 21 miliardami

dopravní průmysl následovaný energetikou a realitami, do první oborové pětky, za níž čínští investoři utratili 87 miliard dolarů, se vešly i investice do finančního sektoru.

Suverénně nejvíce čínských investic zamířilo loni do Ameriky, z každého investovaného dolaru putovalo do USA kolem dvaceti centů.

„Čína bude patrně hrát do budoucna důležitou roli coby investor, zdroj prostředků ovšem neporoste tak rychle jako v minulosti,“ dodává analytik Marek.

Celkem by podle odhadů čínské investiční banky China International Capital mohla Čína letos ve světě nakoupit akvizice za 150 miliard dolarů.

Letos by čínské zahraniční investice mohly dosáhnout

150

miliard dolarů. V roce 2015 jejich objem činil 110,8 miliardy dolarů.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 21. 6. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	17,955
Čína	1	3,634
Dánsko	1	3,640
EMU	1	27,065
Chorvatsko	1	3,601
Japonsko	100	22,861
Kanada	1	18,725
Maďarsko	100	8,617
Norsko	1	2,888
Polsko	1	6,152
Rusko	100	37,203
Švédsko	1	2,903
Švýcarsko	1	24,951
Turecko	1	8,252
USA	1	23,923
Velká Británie	1	35,256

Akcie na pražské burze

21. 6. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	56,20	0,36
ČEZ	423,30	-2,20
Erste Bank	595,00	2,15
Fortuna	85,60	-2,73
Kofola	434,90	-0,71
KB	923,50	3,24
Moneta	73,20	0,97
O2 CR	215,90	-2,22
Pegas	785,20	-2,22
Philip Mor. ČR	12 299,00	-0,01
PLG	206,20	0,00
TATRY	640,00	0,00
Unipetrol	173,00	-0,57
VIG	480,10	-0,91
Celkový objem (v tisících korun)	730 909,08	

V ECB KLID. Bankéři si mohou oddechnout. V případě hospodářské krize může zhyralé státy podpořit tím, že napřímo odkoupí jejich dluh.

Německý soud: ECB může neomezeně nakupovat dluhopisy

Německý ústavní soud z velké části odmítl 37 tisíce stížností, které k němu proti opatření z roku 2012 podali němečtí občané včetně řady politiků a ekonomů. Evropská centrální banka opatření pro nákup státních dluhopisů přijala před čtyřmi lety jako jeden z nástrojů, které měly stabilizovat eurozónu zasaženou dluhovou krizí.

Znamená to, že Evropská centrální banka může ve velkém rozsahu nakupovat státní dluhopisy členských zemí. Zároveň se stanovily podmínky, za kterých se na program může podílet německá centrální banka, bez níž by jen těžko mohl fungovat. ECB opatření dosud nikdy nevyužila, německý

Za Evropskou centrální banku se také postavil německý spolkový ministr financí Wolfgang Schäuble.

ústavní soud se záležitostí zabýval od roku 2013.

K její stabilizaci přitom tehdy přispělo již samotné představení programu, aniž by ho

bylo nutné uvést v život. Němečtí stěžovatelé následně vyjádřili podezření, že by nákup dluhopisů, teoreticky v neomezené míře, mohl porušit zákaz monetizace státního

dluhu, tedy jeho financování novými penězi, které si k tomu účelu centrální banka natiskne.

ECB naopak vyjádřila přesvědčení, že program spadá do jejích pravomocí. Za banku se postavil i německý ministr financí Wolfgang Schäuble. /čtk/

Krátce

Unipetrol schválil dividendu

Valná hromada Unipetrolu potřebnou nadpoloviční většinou hlasů schválila vyplatit za loňský rok dividendu 5,52 Kč na akcii. Firma loni vykázala rekordní čistý zisk přes sedm miliard korun. Celkový podíl na zisku přiznaný akcionářům činí zhruba miliardu korun.

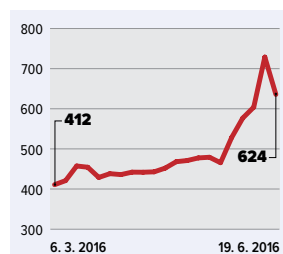
Úřad chce vyšetřování bývalého vedení VW

Německý úřad pro dozor nad finančním trhem žádá vyšetřování celého bývalého představenstva Volkswagenu. Důvodem je podezření, že manipulovalo s trhem, když neinformovalo o případu obcházení emisních testů. /čtk/

Bitcoin za rok téměř ztrojnásobil hodnotu

Cena kryptovaluty bitcoin letí v posledních týdnech prudce nahoru a trh očekává, že současná hladina mezi 650 až 750 dolary za jeden bitcoin nebude letos konečná. Začátkem července totiž dojde

Cena za jeden bitcoin v amerických dolarech

Pramen investing.com

k takzvanému půlení, tedy snížení počtu mincí, které lze vygenerovat poskytováním výpočetního výkonu pro potřeby systému transakcí.

Nových bitcoinů proto půjde do oběhu stále méně, celkový počet mincí je omezen na 21 milionů. Bitcoin tak může představovat zajímavou investici, digitální měnu v posledních měsících přidává do svého portfolia stále více investorů. /vaj/

Více E15.cz

Foto archiv E15

PATENTOVÝ TROLL.

Australský podnikatel Craig Wright se označil za tvůrce bitcoinu, důkazů měl však málo. Začal také přes společnost EITC Holdings registrovanou v malém ostrovním státě Antigua přikládat patenty, které souvisejí s bitcoinem.

Noviny ZDARMA!

o den dříve
ve formátu pdf

Zadejte váš e-mail na
pdf.e15.cz

Brexit? Rozhodnutí je za dveřmi

■ Evropa odpočítává hodiny do otevření volebních místností ve Velké Británii, slovo brexit je slyšet v médiích, kancelářích i hospodách. Co si o případném odchodu Velké Británie z Evropské unie myslí **britský humorista Stephen Clarke**, nebo **Češi žijící v Británii**? A jak se s ošemetnou situací vyrovnali **bruselští úředníci**?

Foto: Reuters

Hlasovat nemohu, je to absurdní

■ Známý britský humorista Stephen Clarke v nové knize *Merde po evropsku* zavádí čtenáře do podivného světa Bruselu, kde eurokraté vymýšlejí řadu zbytečností. O svých preferencích však mluvit odmítá. Nechce naštvat příznivce opačného názoru, protože by si pak nepřčetli jeho knihu.

Stanislav Šulc

■ Hrdina vaší nejnovější knihy *Merde po evropsku* Paul West často předstírá, že není Brit, jen aby ne-

musel odpovídat, jak bude volit. Udělal jste to někdy? Mám trochu jinak – já na to nechci odpovídat, aby si mou knihu přečetli členové obou táborů. Když řeknete, kam patříte, nikdo s opačným názorem si to nepřčte. Uvědomte si, že spisovatelé udělají všechno na světě, aby prodali knihu.

■ A jak tedy budete hlasovat?

Já nemohu hlasovat, protože jsem mimo Británii již více než 15 let. To je šílené, opravdu. Přitom to je referendum, které zasáhne i lidi, jako jsem já. Tedy Brity žijící v kontinentální Evropě. Přesto nesmíme volit. I to je jeden z důvodů, proč jsem knihu napsal – chtěl jsem vyjádřit svůj názor.

■ Které sociální, etnické či vzdělanostní skupiny budou volit pro brexit? A které pro setrvání?

Pokaždé když někdo použije termín imigrace, vzrostou preference tábora Leave o procento. Aby vyhráli, stačilo by koupit pár starých lodí a nechat je roztřískat o pláž Albionu.

To je skutečný problém – referendum Británii dokonale rozdělilo. Když to zjedno-

dušíme, mladí chtějí zůstat, staří odejít. Myslím, že je ovládá nostalgie po „starých skvělých časech“, kdy Britské impérium ovládalo svět, takže asi tak kolem roku 1815. Ale pojďme dál, střední třída chce zůstat, protože její většina je závislá na současném ekonomickém stavu a chce cestovat. Dělnická třída, a zejména nezaměstnaní budou nejspíš volit pro brexit, ale to jen jako gesto proti Davidu Cameronovi. Jde o vyjádření nespokojenosti. A všichni rasisté budou chtít opustit Evropu. Naneštěstí se ukázalo, že rasisté je v Británii velké procento.

■ Co je vlastně dnešní Británie? Jak se cítí? Jako supervelmoc zpomalovaná Evropskou unií?

Mnozí si myslí, že jsme supervelmocí. Ale odborníci, jako například guvernér Bank of England či každý expremiér, říkají, že by Británie měla zůstat v Evropě jako součást velkého evropského týmu. Tvrdí, že osamocení budeme ubiti skutečnými supervelmocemi, jako jsou USA a Čína.

■ Kampaň kolem brexitu se zaměřuje především na ekonomické otázky, ale je to opravdu výlučně ekonomický problém? Například myšlenka czexitu je mnohem více hnána populismem a hlubší politickou a společenskou krizí. Opravdu nejde o ekonomiku. Pokaždé když někdo použije termín imigrace, vzrostou preference tábora Leave

o procento. Aby vyhráli, stačilo by koupit pár starých lodí a nechat je roztrískat o pláži Albionu. Média nakloněná brexitu pak napíší články o invazi do Evropy a vítězství je v kapse.

ES V Merde po evropsku vykreslujete svět Evropské unie a Bruselu jako podivné místo plné patologických mezilidských vztahů.

Brusel opravdu je divné místo. Eurokraté jsou zcela odříznuti od skutečného života; jsou přepacení, často vykonávají absurdní práci a utrácí miliony za nesmyslné projekty. V knize je mnoho příkladů. Řada z nich jsou lobbisté, kteří by udělali cokoli, aby si sáhli na větší balík evropských peněz. Je to taková bublina, která existuje jen proto, aby obhájila vlastní existenci. Ale většinou to jsou lidé s dobrými úmysly. Evropské zákony se většinou snaží vylepšit životní prostředí, vytvořit dobré podmínky pro život a politickou stabilitu. Takže to šílenství existuje vlastně pro dobrou věc. Paul West se celou knihu rozhoduje, zda bude moci pracovat s takto paradoxními lidmi.

ES Může někdo ten svět narovnat?

To si nejsem jistý. Můj knižní hrdina se snaží, ale většinou způsobí ještě větší problémy.

ES Vidíte vy osobně smysl a potenciál v panevropské myšlence?

Pomáhat všem evropským zemím mít podobnou úroveň bohatství, zdravotnictví a demokracie. To mi zní jako dost dobrá myšlenka.

ES A Rusko v Evropě?

Několik jeho fotbalových fanoušků nyní v Evropě je až příliš přítomno. A Francie si jistě přeje, aby nebyli.

ES Řada postav ve vaší nové knize pochází z Česka nebo má české předky. Proč?

Brusel je kosmopolitní město a je tu tedy také řada Čechů. Když jsem byl v Bruselu a potkal jsem Čecha, báječně jsme se pobavili o pivu, knihách a českých městech s podivnými jmény, která mi zněla jako konec světa.

ES Jste mistrem zkratky. Jaká je nejhorší a nejlepší kvalita Čechů?

Nejlepší na vás je, že považujete pivo za důležité. A to nemyslím jen kvantitu, ale také chuť. Považuji pivní kultury za přátelštější a méně snobské než vinařské kultury. Já vím, že u vás fungují obě, ale ovlivnila mě více ta pivní část. A také máte stejný smysl pro humor jako my, Britové, musí být na úrovni. Nejhorší kvalita? Ne, nemyslím si, že nějaké máte.

Anketa

MILOŠ VÁVRA

bývalý vedoucí redakce českého vysílání BBC

Především rozdělení britských občanů na dva znesvářené tábory. Pravděpodobně nové referendum o nezávislosti Skotska s možným vystoupením Skotska ze Spojeného království. Nové napětí mezi oběma částmi Irska. Probuzení nevládnutelných nacionalistických a politických vášní, jak se už ukázalo za nynější probíhající kampaně Ztrátu prestiže a vlivu Británie ve světě a vystupňování nepřátelství v Evropě vůči Británii a s tím spojené štěpení Evropy a Západu tváří v tvář agresivnímu Rusku.

PAUL MILLAR

honorární konzul ČR v Edinburghu

Pro mne jako rodilého Čecha, avšak britského občana to neznámá nic než potenciální „drobné“ nepříjemnosti, jako co bude s investičními fondy, ve kterých jsou naše rodinné úspory. Zajímalo by mě ale, kdo bude

Co by pro vás jako Čechy žijící ve Velké Británii znamenal brexit?

sklízet – když tu nebudou migranti z EU – zeleninu na polích v hrabství Lincolnshire nebo ovoce v polytunelech středního Skotska nebo v sadech na jihu Anglie. Tam nepracuje ani jeden místní občan: sociální dávky jim vyhovují daleko lépe než životní podmínky na farmách a mzda v zemědělství. Závěrem, brexit by nebyl žádná sebevražedná katastrofa, ale nastalo by hodně nepříjemností a nepříznivá ekonomická situace. Jedním z následků by bez pochyby bylo i nové referendum o odtržení Skotska od Británie.

ZUZANA JANEČKOVÁ

konzultantka společnosti NERA Economic Consulting

Z krátkodobého hlediska by se mnoho nezměnilo, neboť

se odhaduje, že vyjednávání o vystoupení Británie by trvalo mnoho let. Co se týče například přístupu na pracovní trh, nepředpokládám, že by se Británie rozhodla zamezit přístup občanům EU, kteří zde již pracují. Pro mě osobně by ale byl odchod Británie z evropského projektu velkým zklamáním. Spouště lidí se na EU mnoho věcí nelíbí, ale za dospělé řešení bych považovala snahu o dialog, jak nastavená pravidla reformovat. Radikální gesta mi připadají jako zneuctění padesáti let práce, která přinesla občanům EU i Británii mnoho dobrého.

RADKA HELLER

designérka na volné noze

Pro mě se toho moc nezmění, mám už trvalý pobyt a můžu žádat i o britské občanství. Spíš to ovlivní lidi, co tu jsou krátce nebo chtějí studovat. Mě to maximálně ovlivní čekáním na hranicích. Přišli bychom také o možnost čerpat přídatky na děti, ale my je stejně nepobíráme, protože je s tím otrava. /bru/

Dusno v Bruselu

■ V belgickém sídle Evropské komise je slovo brexit tabu. Úředníci ho smějí použít pouze v soukromí. V zaměstnání a na veřejnosti ne.

Igor Záruba

Pojem brexit je na indexu od začátku roku, tvrdí deník Frankfurter Allgemeine Zeitung. Existuje nařízení, aby lidé v komisi užívali výhradně výrazy jako „britská situace“ či „britské referendum“. A pokud jde o zítřek, kdy Britové, tamní Irové, Maltané a Kyprané půjdou k urnám, mluví se o „dni, kdy budou Britové hlasovat o své budoucnosti v EU“.

REFERÁT PRO TOASTERY

Komise dělá všechno možné, aby nezavdala příčinu k vystoupení. Když loni na podzim sepsovala svůj program na rok 2016, šéf Junckerova kabinetu, německý právník Martin Selmayr, procházel větu po

věť. Vše, co by mohlo Brity podráždit, seškrtnal. Takže žádné petrolejky, žádné žárovky.

Jenže uhlídat nelze vše. V listopadu proklouzla ven směrnice o používání svíček. Včetně definice, co to svíčka je. Členské státy s tím problém neměly, Londýn měl výhrady. Juncker slíbil, že danou legislativu pošle na revizi.

Na svíčky se časem zapomnělo a na přetřes přišly čajové soupravy a toasty. „Teď nám unie zakáže konvičky,“ napsal v květnu list Daily Mail. Komise zprávu dementovala. Obdobné to bylo s toasty. Ty se mezitím staly v bruselské hantýrce synonymem pro reálné a tušené zásahy do různých oblastí života. „Odboru pro strategické otázky ohledně britského referenda“ se teď přezdívá „toasterový referát“.

JEN PLÁN A

O tom, co nastane, pokud Britové unii opustí, se také nesmí mluvit. Existuje pouze plán A (Britové zůstanou), plán B ne.

Jisté je, že se ve čtvrtek dopoledne sejdou Juncker,

šéfové Rady EU a Evropského parlamentu Donald Tusk a Martin Schulz plus nizozemský premiér Mark Rutte (jeho země unii do konce června předsedá), aby posoudili, co dál. A ví se i to, že pokud Britové dají unii vale, musí David Cameron (nebo jeho nástupce) podat příslušnou žádost. Obě strany se poté dohodnou na procesech vystoupení – například na vynětí britských projektů ze strukturálních fondů.

Pro případ, že Spojené království setrvá, má komise přichystanou mantru: „Velká Británie by měla být konstruktivním a aktivním členem.“

BRITOVÉ V KOMISI SE NEMUSÍ BÁT

Pikantní je, že Britové, kteří v komisi pracují, se o svou budoucnost nemusejí bát. Juncker by je sice mohl propustit, jemu blízké zdroje ale naznačují, že to neudělá. Zato britští europoslanci a komisař Jonathan Hill to mají spočítané, musí skončit po vypršení dvouleté výpovědní lhůty.

Státy EU dohodly pravidla proti daňovým únikům

■ Kauza Panamských dokumentů urychlila vznik nových pravidel. Kvůli daňovým rájům přicházejí země EU každoročně až o 70 miliard eur.

Pro velké firmy bude v Evropské unii těžší vyhubat

se placení daní. Na podobě směrnice, která má zamezit takzvanému agresivnímu daňovému plánování, se nyní shodly členské státy osmadvacítky. „Některé společnosti až příliš dlouho využívaly nesouladu mezi daňovými systémy členských zemí a vyhnuly se zaplacení miliard eur na daních,“ poznamenal eurokomisař pro

finanční otázky, daně a cla Pierre Moscovici. Nynější dohoda podle něj znamená pro takovou praxi vážnou ránu.

O pravidlech jednali ministři financí zemí EU už v pátek. Včerejší konečné schválení dohodnutého kompromisu v takzvané tiché proceduře také znamená, že Evropská komise by měla do konce roku navrhnout

pro Česko pilotní projekt na obecné využití systému přenesené daňové povinnosti u daně z přidané hodnoty.

Před koncem roku by měl být k dispozici legislativní návrh. Ten umožní konkrétním členským zemím uplatňovat obecný systém přenesené daňové povinnosti, známý jako reverse charge, nad určitou hraniční částku a při zachování pravidel unijního vnitřního trhu. S návrhem budou muset poté souhlasit všechny země unie.

Česká republika by chtěla u systému reverse charge nejméně pětiletý pilotní projekt, který by umožňoval jeho využití u transakcí nad 10 tisíc eur.

Evropskou komisí navržená pravidla pro firemní daně řeší situace, kdy nadnárodní korporace využívaly rozdílů v národních daňových legislativách jednotlivých zemí ke snížení své daňové povinnos-

ti. Vznik pravidel urychlila kauza takzvaných Panamských dokumentů.

Kvůli takzvaným daňovým rájům přicházejí členské země EU podle odhadů Evropské komise každoročně až o 70 miliard eur.

Směrnice se dotýká všech plátců, kteří mají platit firemní daně v některé členské zemi EU, včetně poboček společností, jejichž mateřská firma sídlí mimo unii.

Nová pravidla se týkají změn v pěti základních oblastech. Patří mezi ně omezení odpočitatelnosti úroků, které brání přesouvání zisků prostřednictvím uměle navýšených úrokových plateb do zemí s nižší daňovou sazbou. Další je například takzvané zdanění při odchodu, tedy daňový režim zajišťující objektivní zdaňování při převodu aktiv do třetí země nebo do jiného členského státu EU. /čtk, jkl/

Krátce

Evropská unie prodlouží sankce vůči Rusku

Velvyslanci zemí EU se shodli na prodloužení sankcí vůči Rusku do konce ledna příštího roku. Formálně to ještě musí potvrdit ministři zahraničí.

Atény mají 7,5 miliardy

Evropský stabilizační mechanismus poskytl Řecku 7,5 miliardy eur ze záchran-

ného úvěrového programu. Atény tyto peníze potřebují mimo jiné na uhrazení aktuálních splátek úvěrů MMF.

Ruští atleti přijdou o olympiádu

Mezinárodní olympijský výbor vyjádřil souhlas s rozhodnutím federace IAAF o potrestání ruských atletů a zákazu jejich startu na mezinárodních soutěžích včetně olympiády. /čtk/

Clintonová hledá zástupce, Sanders to zřejmě nebude

Vítězka demokratických primárek Hillary Clintonová usilovně hledá kandidáta na post budoucího amerického viceprezidenta, ale její soupeř v nominačním boji o Bílý dům Bernie Sanders v seznamu není. Napsala to agentura AP.

Ještě nedávno bylo v seznamu možných uchazečů kolem 25 lidí, ale výběr se užil po skončení primárek. Ve hře jsou v současné době hlavně tři lidé – asi největší kandidátka senátorka za stát Massachusetts a favoritka levicového

křídla demokratů Elizabeth Warrenová (na snímku), populární senátor za stát Virginie Tim Kaine a ministr bytové výstavby a rozvoje měst ve vládě Baracka Obamy Julian Castro. /čtk/

Foto: Reuters

Plodiny nestíhají oteplování

Foto: Reuters

POMALÉ SCHVALOVÁNÍ. Proces zavádění nových odrůd plodin brzdí mnohá vládní testování a certifikace, případně celní předpisy jednotlivých zemí, které ovlivňují vstup novinky na trh.

■ Biologům se daří vytvářet nové odrůdy plodin, které by odolaly oteplování planety. Obava je, že ne dostatečně rychle.

Michal Tomeš

V budoucnu hrozí, že se klimatické podmínky na planetě změní rychleji, než se nová odrůda dostane k farmářům. To může mít

za důsledek klesající výnosy z úrody, které se již dnes projevují v mnohých afrických oblastech.

Podle studie vědců z University v Leedsu je na dnešní, stále rychleji se oteplovající planetě problém vyvíjet druhy rostlin, které by byly schopné plodit i v aktuálních podmínkách. Ty jsou teplejší a sušší, než bývaly v minulosti.

Důvodem je především to, že dostat nové druhy plodin na mnohá pole, například

v Africe, trvá 10 až 30 let. A právě během této doby se podle vědců může klima v oblasti změnit natolik, že například kukuřice už není schopná plodit na maximum.

Nadějným řešením může být křížení rostlin ve speciálních sklenících, kde se nové odrůdy vytvářejí v záměrně vyšších teplotách, než nyní v zemích panují. Vědci tak nad přírodou mohou získat náskok a nová odrůda má šanci dostat se k farmářům včas.

Více E15.cz

Tvář dne

„Na brexitu by několik lidí hodně zbohatlo, ale většina voličů by velmi znatelně zchudla,

řekl o britském referendu
finančník George Soros

Foto: Reuters

Komentář

Lukáš Kovanda

I mistr Soros se někdy utne

Ten chlapík je zatraceně dobřej. Kdo v roce 1969 investoval do fondů spravovaných Georgem Sorosem tisíc dolarů, měl na přelomu milénia čtyři miliony. Sorosův fond Quantum, založený v roce 1973, vydělal dosud investorům více než 40 miliard dolarů.

V investování se Soros zkrátka moc často nemýlí. Postupem času se zařadil mezi velice úzkou skupinku investorů, jejichž každé zakašláni analyzují média i finanční analytici po celém světě. Z bezejmenného makléře, maďarského přistěhovalce, jenž v polovině padesátých let začínal u newyorské investiční společnosti F. M. Mayer, se stal předním komentátorem globálního dění ekonomického i geopolitického. Nemýlí se v investování, nebude se mýlit ani v geopolitice, říká si mnoho novinářů po celém světě.

Jistěže se Soros také zmýlí. Třeba koncem devadesátých let předpovídal britské libře těžké časy, když Británie

zůstane mimo eurozónu. Jenže ostrovní měně se stále celkem daří. Dokonce tak, že značná část Britů chce nezávislost na kontinentu nejen měnovou, ale úplnou v podobě odchodu z EU. To se Sorosovi, založením světoobčanovi a stoupenci evropské integrace, nelíbí.

I mnohem hloupější člověk, než je on, někdejší žák proslulého filozofa Karla Poppera, by se dověděl, jak značný mediální vliv mu jeho celoživotní

**Z makléře
a investora se
dávno stal také
komentátor, ale
i člověk, který chce
měnit dění k obrazu
svému.**

investorské úspěchy zajišťují. Z makléře a investora se tak už dávno stal nejen komentátorem dění, ale také člověkem, který se snaží toto dění penězi, filantropií a mediálním vlivem utvářet k svému obrazu. Do politiky ale nikdy přímo nevstoupil. Právě proto, že je kosmopolitou. Vstup do politiky by jej příliš svazoval s jedním konkrétním územním celkem. Soros přitom touží působit na širší frontě, než je jen fronta národní. Ostatně

nacionalismus je právě to, co mu jako pamětníkovi druhé světové války leží v žaludku nejvíce.

V tomto kontextu je třeba číst jeho aktuální prohlášení. Brexit podle něj znamená drolení EU, její kolaps. Kolaps unie pak učiní globální velmoc z Ruska, které po více než čtvrtstoletí geopoliticky naváže tam, kde skončil Sovětský svaz. Taková prognóza ale působí přece jen příliš odvážně. Nelze se ubránit dojmu, že je motivovaná Sorosovým světovým názorem. Odchod Británie vnímá jako políček kosmopolitnímu vidění světa, jako opětovný vzestup nacionalistických tendencí. Bojí s nimi přitom zasloužilou podstatnou část života. Pokud ale po případném brexitu zachovají klíčoví političtí aktéři jak na ostrovech, tak ve zbytku EU chladnou hlavu, brexit žádný dlouhodobý šrám na vzájemném obchodu mezi Británií a kontinentem nezanechá.

A Rusko? To má svých ekonomických trablů víc než dost. Zaspalo, když mělo provést strukturální reformy, a nízké ceny ropy budou v dlouhodobém výhledu podvazovat jeho hospodářský růst a srážet důvěru Rusů v Putina. Ano, také jen predikce. Ale určitě nikoli s menší pravděpodobností naplnění se než ta Sorosova.

Autor je hlavním ekonomem společnosti Roklen

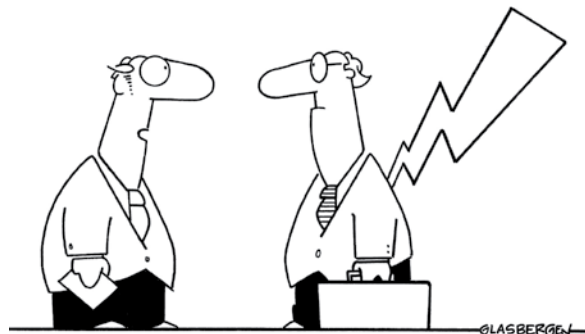
Glosa

Zcela průhledný Babiš

Jedno se musí Andreji Babišovi nechat. Je to skutečně transparentní politik. Utěšený růst Agrofertu za jeho ministrování je velmi dobře vidět. Současně se Babiš nijak netají tím, že řízení ministerstva financí jej obtěžuje, protože mnohem lepší by bylo řídit i všechna ostatní.

Ale protože Babiš chce být ještě transparentnější, tak voličům na Facebooku oznámil, co by dělal, kdyby příští rok nevyhrál volby: „Já v opozici nebudu. To je vyloučeno. Určitě bych odešel. Nemohu sedět ve žvanírně.“ Principem parlamentní demokracie je střídání stran u moci. A také maximálně pokorné přijetí verdiktu voličů a snaha naplňovat jejich vůli. Babiš má právo se vyjádřit, má plné právo kdykoli odejít. S tímto výrokem ale ztratil právo hlásit se k demokracii a politickému řemeslu. Přihlásil se k autoritářství a je zjevné, že v plném rozletu mu brání právě těch pár zbývajících demokratických pout, jako je kompetenční zákon. Nebo ta žvanírna.

Martin Čaban

Tohle nevypadá jako klasická kudla do zad. Tohle muselo přijít od někoho z vyššího managementu.

Reforma zdravotnictví nikdy nekončí

■ **Slovenská zdravotní pojišťovna Dôvera** se vyrovnala s někdejší hrozbou vyvlastnění a od loňska je plně v rukou skupiny Penta. Silná dvojka v oboru **se nyní snaží zlepšit organizaci péče o chronicky nemocné.** „Ani miliarda eur slovenskému zdravotnictví nepomůže, když neuděláme další změny,“ **říká její ředitel Martin Kultan.**

Adéla Čabanová

ES V jaké finanční kondici je aktuálně slovenské zdravotnictví? Mluví se o tom, že dluh státních nemocnic loni dosáhl 590 milionů eur. Při současném nastavení cen a úhrad bude muset do

konce roku buď přijít dofinancování od státu, nebo přijdou radikální restrikce. Těmi restrikcemi myslím například vypovídání smluv některým oddělením nemocnic, ambulantním, možná omezení zdravotní péče, která není prioritní, třeba

lázní. Je to dané výpadkem příjmů, který vznikl zavedením odečitatelné položky na pojistném pro nízkopříjmové skupiny pojištěnců. Další věc je, že dluh nemocnic je už dlouhodobě neudržitelný. Myslím, že dojde spíše na dofinancování. Přestože je

po volbách, politici nemají chuť na humbuk kolem zdravotnictví. A ten by přišel, kdyby se dělaly restriktivní kroky.

ES A co dlouhodobě?

Neřešil bych, jestli je ve slovenském zdravotnictví peněz málo, nebo dost. V tom systému je peněz tolik, kolik jich je. Na jednu stranu to je v porovnání s vyspělými zeměmi asi méně. Na druhou stranu je potřeba zdravotní péče na Slovensku příliš vysoká a plýtvání také. Je to velmi relativní. Kdybychom teď našli pro zdravotnictví další miliardu eur, když ji tam nalijeme a nic jiného neuděláme, výsledky nezlepšíme. Kdybychom naopak měli pár set milionů ze systému vzít, také se nic nezhorší.

ES Na Slovensku se někdy mluví o zdravotnictví jako o hrozbě pro veřejné finance a podle některých kritiků délka dožití a další výsledky nerostou tak rychle jako výdaje.

Je pravda, že výdaje stoupají a že výsledky by mohly být lepší. Avšak zdravotnický systém ovlivňuje zdravotní stav a délku dožití jen z dvaceti procent. Jsou i úplně jiné věci než zdravotní péče, které jsou důležité. Nicméně

na Slovensku je obrovský problém logistika pacienta. Zdravotní péče je extrémně fragmentovaná. S jedním zdravotním problémem navštíví člověk pět, šest, sedm lékařů. Nikdo to pořádně nekoordinuje. Pacient by sice měl nosit zprávy svému praktickému lékaři, ale víme, že to je opravdu velký problém.

ES Myslíte, že reforma zdravotnictví na Slovensku zůstala na půl cesty?

Ona ta Zajacova reforma (Před dvanácti lety prosadil tehdejší ministr zdravotnictví Rudolf Zajac transformaci zdravotních pojišťoven na akciové společnosti a další změny – pozn. red.) něco znamenala, ne, že ne. Reforma je ale kontinuální proces, nikdy není hotová. V tuto chvíli chybí tlak na efektivitu zdravotnictví. Ve srovnání s jinými zeměmi na Slovensku nejsou výrazná omezení ve spotřebě péče. Máme u nás také problém s přímými platbami. Je chaos v tom, za co vše se má připlácet.

ES Dôvera zavedla moderní motivační program pro léčbu cukrovky. Odměňuje pacienty za dodržování doporučení a lékaře za správné postupy a výsledky léčby. Chystáte jeho rozšíření na další nemoci. Může to mít potenciál ke zlepšení efektivity?

Je to jeden z malých kroků. Nejsem si jistý, jestli první efekt těchto programů bude zvýšení efektivity. Očekáváme, že se úspory začnou projevovat v dlouhodobém horizontu, za pět až sedm let. Během nejbližších let ale do toho bude potřeba peníze investovat.

!! Je pravda, že výdaje stoupají, a že výsledky by mohly být lepší. Na druhou stranu zdravotnický systém ovlivňuje zdravotní stav a délku dožití jen z dvaceti procent. Jsou i úplně jiné věci, které jsou důležité.

¶ Když se podíváme na jednoho lékaře v jednom slovenském regionu a druhého v jiném, jejich postupy a styl léčby jsou značně rozdílné. To musí znamenat, že jsou u jednoho lepší a u druhého horší.

EB Kolik?

Až se program pro diabetiky rozšíří na celé Slovensko, budou to statisíce eur. Část těchto investic se začne vracet až po delší době. To, že budou lidé zdravější, se určitě neprojeví hned. Na druhé straně je to jedna z vlastovek. Může to být také první krok ke standardizaci zdravotní péče. Budeme pokračovat tímto směrem i nadále. Člověk není chvíli diabetik, chvíli člověk s vysokým tlakem, chvíli člověk na dialýze, ale je to jedna osoba.

EB Co myslíte tím, že je potřeba standardizovat péči?

Klinický styl jednotlivých lékařů je v rámci Slovenska obrovsky rozdílný. Když se podíváme na jednoho lékaře v jednom regionu a druhého v jiném regionu, jejich postupy a styl léčby jsou značně rozdílné. To musí znamenat, že jsou u jednoho lepší a u druhého horší. Teď je otázka, který je který. A jak dosáhnout toho, aby si ten lepší způsob osvojili ostatní.

EB Jaké jsou zatím výsledky vašeho programu péče o diabetiky?

Při léčbě diabetu je zásadní problém, že velká část jejího úspěchu je závislá na správné životosprávě, ale většina pacientů nemá o životosprávě a nemoci správné informace. Loni v říjnu jsme zahájili pilotní program, do kterého se zapojilo 50 procent diabetologů v Košickém kraji a 80 procent v Nitran-ském kraji. Téměř čtyři z pěti jejich pacientů se objednali na dvouhodinové proškolení.

EB Čím dosáhnete toho, aby lékaři opravdu na programu spolupracovali?

Foto: Dôvera 2x

Programů, které jsme zkoušeli, bylo už víc. Motivovali jsme například lékaře, aby dělali preventivní prohlídky. Naše zkušenost je taková, že pokud se pouze něco zavede a neřekne se, co od toho očekáváme, výsledky nepřicházejí. V případě spolupráce s diabetology je důležité, že jsme program připravovali s nimi, ne bez nich. Navíc získají odměnu. Lékařům jde o kvalitu, ne že ne. Finanční motivace je ale důležitá. Diabetolog zařazený v našem programu může získat za léčbu pacienta až 15 procent navíc, v závislosti na plnění kritérií. Finanční motivaci máme i u podpory elektronických receptů nebo kontroly lékových interakcí. Lékaři s tím mají práci navíc, dát jim za to odměnu je férové.

EB Co pro vaši pojišťovnu znamenalo, když loni převzala Penta podíl druhého akcionáře, neznámé kyberské společnosti?

Penta beztak byla vždy ten aktivnější, výkonný akcionář, takže pro management

se nezměnilo prakticky nic. Je to pro nás plus z toho pohledu, že všechny spekulace o druhém vlastníkově pro nás byly problematické.

EB Penta ale také nemá na Slovensku nejlepší jméno, je spojovaná s ovlivňováním politiků, nejen v kauze Gorila...

Určitě se nás to negativní reonomé dotýká. Někdy, když je potřeba překrýt nějaké problémy, odpoutat pozornost nebo jen zaujmout, použije se slovo Penta a relativně to funguje. Na druhou stranu se nám podařilo vytvořit řadu projektů a v některých oborech už je Dôvera a Penta vnímána jako top líder.

EB I v Česku je velmi citlivě vnímáno propojení zdravotní pojišťovny a nemocnic. Existují zábrany, abyste protežovali nemocnici Penty?

U nás se to ani moc nedá. Všechny smlouvy jsou zveřejněné na webu, všechny smlouvy si může kdokoli zkontrolovat. Navíc motivací Penty není, aby jeden

její projekt kanibalizoval na druhém. Z celkového hlediska nepotřebuje přelévát z jednoho projektu do druhého, ale aby fungovaly oba.

EB Měl na vaši pojišťovnu vliv dneska už zrušený záměr premiéra Roberta Fica na její vyvlastnění?

Měl, lidi byli znejistěni, když nejsilnější člověk ve státě, premiér republiky, neustále vykládal o vyvlastnění. A to i v době, kdy bylo jasné, že to není reálné. Projevilo se to jak na pojištěncích, tak částečně i na poskytovatelích zdravotní péče. Ti také necítili jistotu, co a jak bude. Dnes už je dopad nízký, ale na ty dva až čtyři roky tam dopad byl, a to zpočátku dost radikální.

EB Zaznamenali jste pokles počtu pojištěnců?

Na udržení stávajících pojištěnců a na získání nových to bylo znát nejvíce. Vždyť proč byste se hlásili k Dôvere, když se má stejně vyvlastňovat? V tuto chvíli je náš podíl stabilní. Máme 1,43 milionu pojištěnců a jsme největší soukromá pojišťovna.

EB Děláte si každoročně průzkumy spokojenosti pacientů v nemocnicích. To dělají i ostatní pojišťovny?

Průzkumy spokojenosti pacientů jsou součástí ukazatelů kvality, které sledujeme. Zveřejňují je všechny zdravotní pojišťovny. Náš je největší, díváme se i na jiné parametry než spokojenost, na odborné indikátory kvality. Průzkum má relativně velkou sílu a sledovanost.

EB Jaké to má ohlasy u těch nemocnic, které končí dole na žebříčku?

Přirozeně nikdo nechce skončit dole. Oproti tomu, když je průzkum standardní, tak zkrátka odráží realitu. Svědčí o tom i fakt, že se pořadí nemocnic podle spokojenosti pacientů meziročně výrazně nemění. Možná jedna skočí z prvního místa na třetí... Pak je silný střed, kde jsou nemocnice velmi nahuštěné, a rozdíl několika bodů znamená skok o dvacet příček. Ovšem na konci se zase objevují stále ty stejné nemocnice. Někdy je to dané objektivně. Třeba stavem budov. To je ale odpovědnost vlastníka, že s tou budovou neudělal, co bylo potřeba.

EB A co ty další parametry kvality?

Jsou různé. Od toho, jak často se musejí v nemocnici operace opakovat, jak často se pacienti po propuštění vracejí zpátky do nemocnice, kolikrát musejí navštívit lékaře. Díváme se, jestli do nemocnice přicházejí pacienti z jiných regionů, nebo naopak z jejího okolí chodí do jiných nemocnic. Kolegové počítají finanční stabilitu nemocnic. Ve druhé polovině letošního roku bude tento průzkum zveřejněn.

EB Jak s těmi výsledky pracujete, kromě toho, že je zveřejníte?

Zásadní je už jen to dát zpětnou vazbu nemocnicím. Průzkum nemá vliv na žádné radikální kroky. Nicméně když má například jedna nemocnice dvojnásobnou míru rehospitalizací (opakované přijetí pacienta do nemocnice – pozn. red.), než je slovenský průměr, otevřeme jednání. Cílem je, aby se to snížilo. Nebo aby daná nemocnice určitou péči přestala poskytovat.

EB Kdybyste mohl změnit jednu věc ve slovenském zdravotnictví, co by to bylo?

Když to trochu přezenu, zakázal bych státu pět let dělat jakékoli změny v legislativě i plošné národní projekty. Většinou stejně nepomohou, ale jednotlivým institucím a lidem berou čas a kapacitu, které bychom mohli vrhnout na jiné věci. Jsem přesvědčený, že by přišlo o to víc řešení zdola.

Martin Kultán (36 let)

Absolvoval Ekonomickou univerzitu v Bratislavě.

Jeho profesními tématy jsou především optimalizace nákladů na zdravotní péči a finanční stabilita. Krátce pracoval v Úřadu pro dohled nad zdravotní péčí a ve Všeobecné zdravotní poisťovně. Ve zdravotní pojišťovně Dôvera působí s přestávkami od roku 2003. Od roku 2012 je jejím generálním ředitelem a předsedou představenstva.

Pivu zaslíbený Salzburg

■ S úctou vařeno, s láskou servírováno, s nadšením popíjeno. Takovou filozofii vyznávají v Salzburgu již šest set let. Tekutou pohodu si v sídle na řece Salzach lze vychutnat na zahrádkách, ve sklepeních, v hostincích i v samotných jedenácti pivovarech. Návštěvníci města tak mají šanci poznat rozmanité druhy hořkého moku včetně prvního bio piva na světě „Die Bio Weisse“.

Pavla Apostolaki

Pivní kultura teče ve čtvrtém největším městě Rakouska již od čtrnáctého století, kdy právo pivovárčnické udělili perle pod Alpami salcburští arcibiskupové. Během jejich dlouhé vlády panovala pro vaření i pro stanovení ceny piva velmi přísná pravidla. Daň z al-koholu totiž tvořila slušný finanční příjem církevních hodnostářů. V přibližně stopadesátitisícové metropoli si hýčkají kvalitu piva i v současnosti.

DOHLED NAD VYSOKOU ÚROVNÍ. Gastronomická zařízení v Salzburgu jsou každý rok zpravidla dvakrát anonymně hodnocena auditory. Ti prověřují nejen chuť zlatého nápoje, nýbrž i jeho čepování, výdej, čistotu sklenic, úroveň prostředí, obsluhy a sestavení pivního menu.

KVALITA POD KONTROLOU

Zpravidla každý rok probíhá dvakrát anonymní testování v gastronomických zařízeních auditory. Ti prověřují nejen chuť zlatého nápoje, nýbrž i jeho čepování, výdej, čistotu sklenic, úroveň prostředí, obsluhy a sestavení pivního menu. Hospody a restaurace, které obstojí, pak odmění certifikátem „salcburské pivní kultury“. Letos se titulem chlubí osmnáct z nich a vynikající doušky v půllitrech ocení

i ti nejnáročnější milovníci piva. Ti mohou ostatně také zavítat na tematické prohlídky s diplomovanými znalci piva do pivovarů, na semináře, degustace nebo na výpravy do historie pivní kultury v Salzburgu.

NEJDŘÍV NA PIVO, PAK DO AMERIKY

Jedním z výrobců, kteří salcburské hospody zásobují po několik staletí, je místní Stiegl. Největší soukromý pivovar v Rakousku se pyšní

opravdu dlouhou historií – byl založen v roce 1492, tedy v době, kdy Kolumbus objevil Ameriku. Ovšem jak s nadsázkou říkají jeho majitelé Heinrich Dieter a Alessandra Kienerovi, nejdřív vznikl pivovar a teprve poté došlo k objevení nového kontinentu.

Aby pivo mělo ten správný „šmak“, čerpá Stiegl pramenitou vodu z podzemí hory Untersberg. Vlakem pak dováží chmel z Horních Rakous, slad z Vídně. A to až přímo

do areálu, kde jsou pro tyto účely nataženy koleje. Za den vyrobí pivovar šest a půl tisíc hektolitřů piva, které uskládňuje v osmnáctimetrových tancích. Z nich pak tekutina plná vitaminů skupiny B míří do plnicí linky. Když se rozjede v plném provozu, každou hodinu „políbí“ až devadesát tisíc lahví. Za odběrateli pak mimo jiné pivo putuje i koňským povozem, který pravidelně rozvázá sudy do třiceti salcburských hospod a restaurací.

ROČNÍ SPECIÁL

Jednou za rok popustí sládcí ve Stieglu uzdu své fantazie a vytvoří takzvané roční pivo zrající v sudech dvanáct měsíců. Pro loňského „Slunečního krále“ s koriandrem, mučenkou a s pomerančovou kůrou dokonce koupili tequilové bečky v Mexiku, aby nasál aroma drinku španělských kolonizátorů. Ale i během Velikonoc a Vánoc se mohou „příznivci krále Gambrina“ těšit na originální díla.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Skoro jako Češi

Země našich jižních sousedů je poseta dvěma sty deseti pivovary. A Rakušané jsou opravdu zdatnými konzumenty nápoje, který se vařil již v Mezopotámii pět tisíc let před Kristem. V celosvětovém žebříčku drží se spotřebou sto čtyř litrů na osobu za rok bronzovou příčku za druhými Němci a prvními Čechy. Náš národ vypije o čtyřicet litrů více.

Foto profimedia.cz 2x

PRIMÁT. Jedním z výrobců, kteří salcburské hospody zásobují po několik staletí, je místní Stiegl. Největší soukromý pivovar v Rakousku byl založen v roce 1492.

Vary ocení Willema Dafoa i hvězdného scenáristu

PAN ÚSPĚŠNÝ. Populární herec Willem Dafoe má na kontě dvě nominace na Oscara a nominaci na Zlatý glóbus, nyní dostane Křišťálový glóbus za přínos světovému filmu.

■ Konec tajností, do Karlových Varů přijede Willem Dafoe známý z Čety nebo oscarový scenárista Charlie Kauman (Věčný svit neposkvrněné mysli). Letošní festival odstartuje příští pátek.

Přední americký filmový a divadelní herec Willem Dafoe, držitel dvou oscarových nominací, převezme na letošním ročníku karlovarského festivalu Křišťálový glóbus za mimořádný umělecký přínos světové kinematografii. Cenu prezidenta festivalu obdrží americký scenárista, režisér a producent Charlie Kaufman, držitel Oscara za scénář k filmu Věčný svit neposkvrněné mysli. Již 51. ročník největší tuzemské filmové

přehlídky se uskuteční od 1. do 9. července.

Dafoe byl dvakrát nominován na Oscara za filmy Četa a Ve stínu upíra, získal také nominaci na Zlatý glóbus. Festival k jeho počtu uvede snímek Abela Ferrary Pasolini a Scorseseho drama Poslední pokušení Krista.

Charlie Kaufman napsal několik slavných filmů, jako režisér debutoval v roce 2008 snímkem podle vlastního scénáře Synecdoche, New York, který byl uveden v Cannes. Jeho loňský autorský film Anomalisa byl nominován na Oscara za nejlepší animovaný film; bude promítnut i ve Varech.

Nesoutěžní sekce Horizonty představí nový snímek

Pedra Almodóvara Julieta. „Projekci doprovodí obě představitelky titulní role Adriana Ugarteová a Emma Suárezová,“ uvedla umělecká poradkyně festivalu Eva Zaoralová. Pro režiséra prý bylo jejich obsazení rizikem. Jedna hrála Julietu ve věku

25 až 40 let, druhá po čtyřicítce. Nevěří totiž účinkům make-upu a považuje za nemožné, aby pětadvacetiletá žena přesvědčivě zahrála padesátnici.

Výkonný ředitel festivalu Kryštof Mucha upozornil na to, že festival opět přivítá renomovaného producenta nezávislých filmů Teda Hopea (21 gramů, Štěstí). Přijede už potřetí – tentokrát jako hlavní producent Amazon Studios. /čtk/

Již pouhých
9 dní
zbývá do začátku
největší tuzemské
filmové
přehlídky roku.

Minirecenze

BLU-RAY Padesátka

(Vydavatel: Bontonfilm)

Velmi nepřekvapivý hit uplynulé zimy se má stát i hitem aktuální sezony letních kin. Co však překvapuje, je fakt, že celovečerní prvotina Vojtěcha Kotka Padesátka není ani trochu slabomyslná, jak by se mohlo zdát podle pár frků v traileru. Naopak jde o docela sofistikovanou komedii s mnoha gagy nejen situačními, ale také vizuálními. Navíc je sympatické, že padesátka vychází také na moderním Blu-rayi, a nejen na standardním DVD (na rozdíl od fantastického režijního debutu Kotkova kamaráda Jiřího Mádla Pojedeme k moři). Bonusová výbava je tradiční – poměrně bohatá, ale větší na materiálu se již nějakými kanály (povětšinou internetovými) k divákovi dostala. V této oblasti zatím opravdu pokulháváme.

KOMIKS

Gutwirth & Kocián: Serpens Levis – Ve smýčkách hada

(Nakladatelství: Edika)

Velmi sympatické dílo vydalo nakladatelství Edika (ze skupiny Albatros Media) pod názvem Serpens Levis – Ve smýčkách hada. Jde o původní komiks odehrávající se v tajemné Praze. Podtitul Steampunkový komiks ze staré Prahy pak dává na vědomí, že v kulisách Starého Města a dalších známých částí metropole se bude odehrávat dostatečně zvěsilý a šílený příběh (ano, dojde na roboty, kyborgy a na homunkuly). Komiks má většinu potřebných ingrediencí pro suverénní komiks, přesto má i několik základních chyb. Předně přehlednost u některých dvoustran je problematická a sledovat příběh tak, jak autoři zamýšleli, je téměř nemožné bez chyb. I přesto duo skryté za jmény Gutwirth (scénář) a Michal Kocián (malba) dokázalo velkou věc a patří jim gratulace. Jen tak dál!

Stanislav Šulc

Tipy

NOVA • 22.35

DISTRUBIA

Ránou pěstí do učitelova obličeje odstartuje mladý delikvent Shia LaBeouf svoje tříměsíční domácí vězení. Z nudy začne pozorovat sousedy a jedním z nich by mohl být masový vrah.

Foto dne

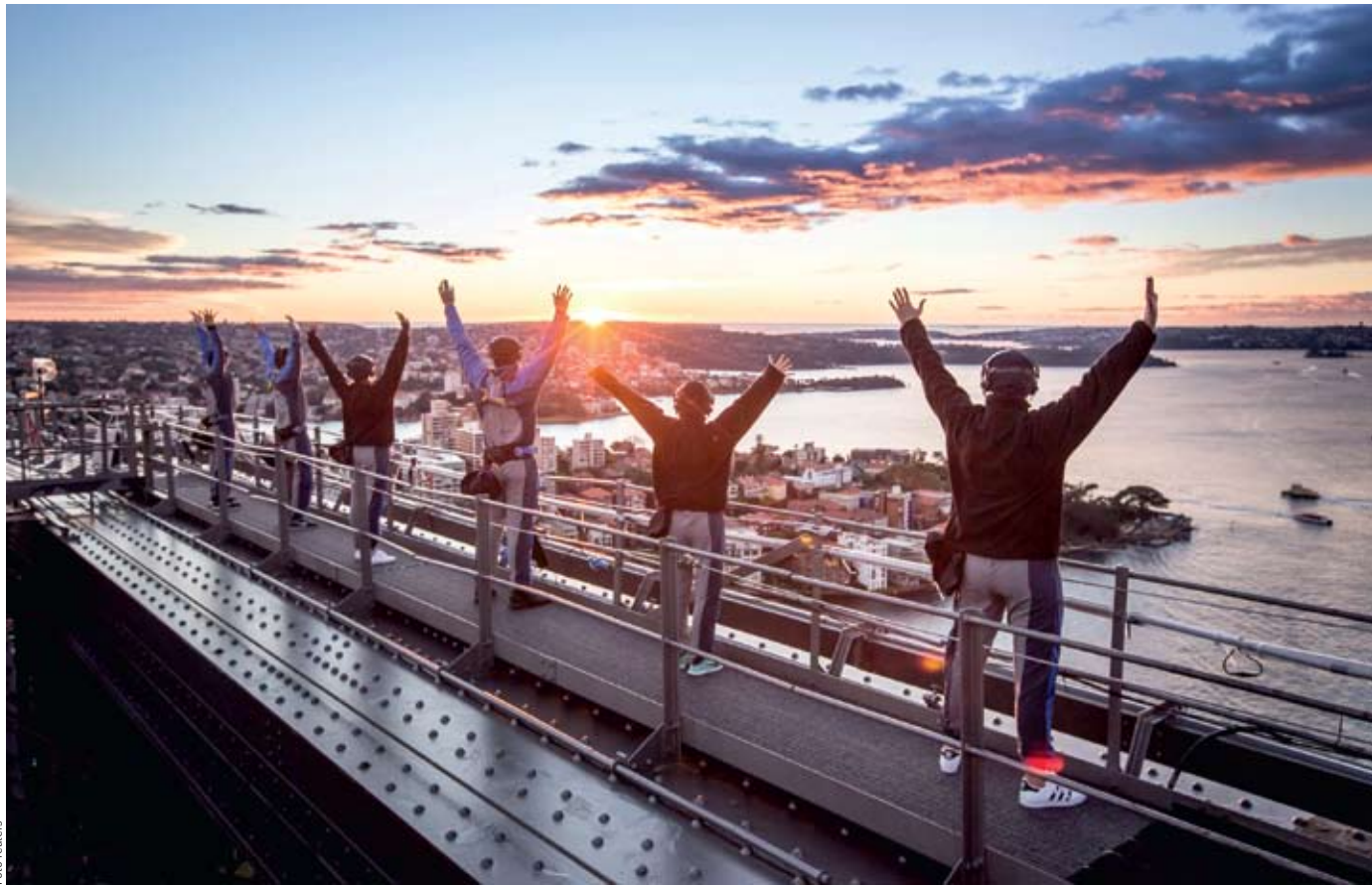

Foto: Reuters

LÉTO ZAČALO. Vyznavači jógy včera poprvé pozdravili vycházející slunce z výšky 141 metrů, do níž se klene most nad přístavem v Sydney. Cvičilo se po celém světě, neboť OSN loni vyhlásila 21. červen, kterým začíná léto, za Mezinárodní den jógy.

Vědci zjistili, že...

...po učení je dobré cvičit. Ale ne hned

■ Pokud si něco opravdu chcete zapamatovat, zajděte si čtyři hodiny po učení někam zacvičit.

Prastaré přísloví „ve zdravém těle zdravý duch“ nečekaně přesně vystihuje realitu. Potvrdili to nizozemští vědci, kteří zjistili, že paměti výjimečně prospívá následné cvičení. Musí však následovat až s odstupem čtyř hodin.

„Dřívější laboratorní testy na zvířatech naznačovaly, že příčina spočívá v katecholaminech, hormonech

vylučovaných mimo jiné právě při cvičení,“ uvedli vědci v časopisu Cell Press.

Nejznámějšími katecholamiны jsou dopamin či norepinefrin, o nichž je známo,

že ovlivňují paměť a proces zapamatování.

Doktor Gullén Fernández z Dondersova institutu při Radboudově univerzitě v nizozemském Nijmegenu chtěl, aby se 72 účastníků studie učilo tři čtvrtě hodiny devadesát obrázků a s nimi spojených informací. Třetinu dobrovolníků vzápětí poslal do tělocvičny, třetinu až po čtyřech hodinách a zbytek nemusel dělat nic.

Po dvou dnech zkušeli znalosti všech zúčastněných, přičemž snímali jejich mozkovou aktivitu. Třetina, která cvičila čtyři hodiny po výuce, vykazovala o sedm až

osm procent lepší výsledky než zbytek. Lepší přitom byla nejen na papíře, ale i při snímkování: jejich hipokampus, oblast mozku zodpovědná za zpracování krátkodobých informací a jejich přípravu na ukládání do dlouhodobé paměti, totiž vykazoval mnohem jasnější, vyšší a lépe ohraničenou aktivitu při rozpominání na původní informace.

Fernández se teď se svým týmem chce soustředit na měření hladiny hormonů, které se při cvičení vylučují, a podrobnějšímu zkoumání jejich úlohy při tvorbě paměťových záznamů. /msc/

Foto: profimedia.cz

NÁVOD. Studovat, počkat si pár hodin a zajít třeba do posilovny. Tak se naučené vědomosti nejlépe vstřebají.